

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Maximi Tyrii Dissertationes

Maximus <Tyrius>

Lipsiae, 1775

XXXI. 15. Solos sermones, qui operibus respondent, esse optimos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51022)

λέγοις, στρατιωτικόν μοι καὶ τῷτο λέγεις ἐκ γεωργίας.
Πότε γάρ, πότε Μῆδοι μὲν ἡτλῶνται, κρατῶσι δὲ Πέρ-
σαι; Ὅτε Πέρσαι μὲν ἐγεώργουν ἔτι, Μῆδοι δ' ἐπολέ-
μουν, τότε ἦλθεν αὐτοῖς ἄγων Κῦρος στρατιωτικὸν ἐν
Πασαργάδαις ἡσκημένον^m γῇ τραχεῖα, ὑπ' αὐτῆς γε-
ωργίας διαπεπονημένουςⁿ. ἀλλ' ἐπεὶ γεωργῶντες
ἐπαύσαντο οἱ Πέρσαι, καὶ τῆς γῆς ἐπελάθοντο, καὶ
τῶν ἀρότρων καὶ τῶν ἀμνητρίων, τότε ἀπέβαλον καὶ
ταῖς ἀρεταῖς ὁμῶς τοῖς ὀργάνοις.

etiam hos agricultura dedit. Quando enim vincuntur Medi,
vincunt Persae? Cum adhuc agros suos colebant Persae, Medi
militabant, venit Cyrus, qui Pasargadis exercitum, quem ibi-
dem in aspera exercuerat terra, adducit; milites, qui manu
propria laborem quemlibet didicerant perferre: at cum rusti-
cari desierunt Persae, cum terram neglexerunt, cum aratra sua,
cum falces; tum cum armis suis pariter ipsam quoque abiece-
runt virtutem.

Λ Ο Γ Ο Σ Λ Α'.

Ὅτι οἱ σύμφωνοι τοῖς ἔργοις λόγοι, ἀριστοί.

Ἦλθεν εἰς Ἑλλήνας ἐκ τῆς Σκυθῶν γῆς τῶν ἐκ
βαρβάρων ἀνὴρ σοφὸς σοφίαν δὲ πολυρρήμονα,

DISSERT. XXXI.

Solos sermones, qui operibus respondent, esse optimos.

Venit in Graeciam olim e Scythia barbarus quidam, quales
terra illa habet, qui sapientiam profiteretur verbosam
minime

pro αὐτῇ παραβόλῃς conieceram cum lectione non multum re-
cedit. καὶ παραβόλῃς. sed Codd. vo-
cem αὐτῇ bene omitunt. M.

^m ἐν Πασαργάδαις [ἡσκημένον] Ibid. ἡσκημένον γῇ τραχεῖα.
Codices νενικημένον. Lege ἐνησκη-
μένον γῇ τραχεῖα. M.

Vterque codex νενικημένον, quod
huc non quadrat. Legendum
puto γεγεννημένον, quod a codi-
ci n [ὑπ'] αὐτῆς γεωργίας. στρατιώται
διαπεπονημένους.] Sic Reg. et Har-
leian.

ἔδ' ἐ λάλων· ἀλλ' ἦν αὐτῆς τὸ κεφάλαιον βίος ἀκριβής,
καὶ γνώμη ὑγίης, καὶ λόγος βραχύς, εὖστοχος, εἰκῶς
ἔ πελταστῇ μισθοφόρῳ^a ἀπροοράτως θέοντι, ἀλλ'
ὀπλίτῃ βᾶδην ἰόντι, καὶ κινεμένῳ ἀσφαλῶς. Ἐλθὼν
δὲ Ἀθῆνας, ἐντυγχάνει αὐτόθι ὀπλίτῃ μὲν ἔδεν^b,
πेलτασταῖς δὲ πολλοῖς· καὶ τὸν μὲν τέτων δρόμον, καὶ
τὴν πτοίαν τῷ παντός ἐδέησεν ὁ Ἀνάχαρσις ἐπαινέσαι.
Περίηει δὲ τὴν Ἑλλάδα ἐν κύκλῳ, ποθῶν ἰδεῖν σοφίαν
σαύσιμον καὶ ἐδραίαν. Καὶ εἰ μὲν πρ καὶ ἄλλοι ἐξεῦ-
ρεν, εἰπεῖν ἔκ ἔχω· εὔρε δ' ἔν ἐν Χηναῖς^c, σμικρῷ καὶ
ἀσθενεῖ πολίσματι, ἄνδρα ἀγαθόν, ὄνομα ἦν αὐτῷ
ὁ Μύσων^d. Ἀγαθὸς δὲ ἦν ἄρα ὁ Μύσων οἶκον οἰκῇ-

minime aut loquacem; sed cuius non alius finis esset, quam
accurata vitae ratio, mens sana, sermo brevis, sed acutus; pla-
neque similis non peltatis illis, qui sine ordine in exercitu dis-
currunt, sed cataphractae, qui et lente et prouide incedit.
Athenas contra cum venisset, nullum id generis inuenit; mul-
tos alterius, quorum discursus tumultusque nullo modo probare
Anacharsis poterat. Quare, relicta urbe, totam statuit lustrare
Graeciam, ut videret, sicubi stabilem fixamque inueniret sa-
pientiam. Quod an alibi potuerit nescio; in ignobili certe
paruoque oppidulo, Chenem dicebant, virum bonum inuenit,
cui nomen erat Myson. Hic Myson nihil aliud nouerat,
quam

leian. At vulgo dant [ἐπ'] αὐ-
τεργίᾳ, quod recte se non ha-
bet. Historiam, quam noster
adtingit, suppeditabunt Hero-
dotus I. 126, 127. et Iustinus
I. 6.

Sectio 6.

a πελταστῇ μισθοφόρῳ] Pariter
etiam Platoni in Theaeteto
p. 124. B. dicitur πελταστικός
ἄνθρωπος μισθοφόρος ἐν λόγοις. Sic
enim legendum videtur, non
ἐν ὁλίοις, ut vulgo.

b Ἐλθὼν δὲ Ἀθῆνας, ἐντυγχάνει

αὐτόθι ὀπλίτῃ μὲν ἔδεν.] Falli
puto Maximum; Athenis enim
cum Solone, viro sapientissimo,
versatus est Anacharsis. Vide
Diogenem Laërtium I. 102.
ac Lucianum in Toxari tom. I.
p. 595. seqq. et de Gymnasiis
tom. II. p. 269, 276.

c εὔρε δ' ἔν ἐν Χηναῖς.] Vide
Lucam Holstenium ad Step-
hanum in χήν, et Laërtium I. 106.

d ὄνομα ἦν αὐτῷ ὁ Μύσων] De-
lendus est Articulus. Graeci
enim non ita loquuntur in hac

G 2

Formula.

σαι καλῶς, καὶ γῆν τημελῆσαι δεξιῶς, καὶ γάμῃ πε-
 τῆναι σωφρόνως, καὶ παῖδα ἐκτρέψαι^ε γεννικῶς. Καὶ
 ἐξήρκεσε τῷ Σκύθῃ ξένῳ μηκέτι σοφίαν ζητεῖν λαλι-
 σέραν, παρόντων ἔργων, ἃ τότε ἀκριβῶς ἅπαντα δι-
 σκόπει. Ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς εἶχεν τῆς θεας, λέγει πρὸς
 αὐτὸν ὁ Χηνεὺς Μύσων· Διὰ ταῦτά τοι, ὦ Ἀνάχαρσι,
 καὶ σοφοὶ δοκῶμεν, ἐκ οἷδα ὅπως, τοῖς ἀνθρώποις εἶναι·
 εἰ δὲ ἐγὼ σοφὸς ταῦτα ἐπιτηδεύων, ποῖ ποτε οἰχί-
 σεται φερόμενον τὸ μὴ σοφόν; Ἠγάσθη μάλα τῷ Ἑλ-
 ληνος ξένῳ^ε ὁ Ἀνάχαρσις τὴν ἀφθονίαν τῶν ἔργων, καὶ
 τὴν φειδῶ τῶν λόγων.

quam familiam recte administrare, terram perite colere, con-
 iugium pudice tueri, educare liberos ingenue. Sufficit hoc
 Scythae hospiti, neque sapientiam sibi verbosam quaerendam
 putavit, cum inuenisset ipsa opera, in quorum contemplatione
 aliquamdiu defixus haesit. Cumque iam satis perspexisset sin-
 gula, dixit illi Chenensis iste Myson: Haec sunt, mi Anacharsi,
 quorum causa, nescio sane quam vere, sapientes nos vocant
 homines; quod si his nomen sapientis mereor, non video, quid
 non sapiens dici debeat. Vtrumque vehementer miratus est
 Anacharsis in Graeco homine, et operum abundantiam, et pau-
 citatem verborum.

2. Sic

Formula. ὄνομα Μελησαγόρας, et
 ὄνομα Ἐπιμενίδης, et ὄνομα Ἀρι-
 στίας, Diff. XXXVIII, 3. et ita
 ubique. vnde VII, 2. τὸ μὲν ὄνο-
 μα ἐν, ὁ Σπερχειὸς, in Cod. Har-
 leiano linea ducitur per Articuli-
 lum δ. et recte eum omisit Cl.
 Editor. Paullo ante: δρόμον καὶ
 τὴν πλοῖαν. recte δρόμον, vtpote
 de levis armaturae militibus
 (πελταστῆς) dictum. vnde δρομι-
 κῆς καὶ πελτασικῆς μάχης, apud
 Plutarchum in Philopoem. p.
 360. F. M.

ε καὶ παῖδα ἐκτρέψαι,] Vel παῖ-
 δας, vt XXXV, 3. ὁ δὲ παῖδας

τρέφων. et XXXVII, I. καὶ παῖδας
 τρέφει. M.

f' τῇ Ἑλληνος [ξένῳ] ξένος hic
 ξενοδόχον notat. Iamblichus Vit.
 Pythag. §. II. ὅς ἐλέγετο Κρε-
 φύλης ἀπόγονος εἶναι, Ὀμήρου [ξένῳ]
 τῷ ποιητῇ γενέσθαι φίλος. Repo-
 nendum cenfeo: ὅς ἐλέγετο
 Κρεοφύλης ἀπόγονος εἶναι, Ὀμήρου
 ξένῳ τῷ ποιητῇ, [ε] ἐγένετο φίλος
 etc. Quoniam vero hanc signi-
 ficationem apud scriptores esse
 rariorem censet Kusterus, nos
 plura congeremus exempla.
 πένον itaque τὸν ξενοδόχον καλεῖ
 Paulus Rom. XVI. 23. vt ob-
 servauit

β'. Ἦσαν δὲ πρ καὶ οἱ Πυθαγόρῃς λόγοι ἰοικότες τοῖς νόμοις, βραχεῖς καὶ ἐπίτομοι· τὰ δὲ ἔργα μακρὰ καὶ διηνεκῇ, καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν μηδαμῶς τὴν ψυχὴν ἀνιέντα, μηδὲ εἰς ῥαθυμίαν χαλῶντα. Ὡς περ γὰρ ἐν ταῖς τῶν μελῶν ἀρμονίαις τὸ παραλειφθὲν, καὶ σμικρὸν ἢ, διαλύει τὸν κόσμον τῷ μέλῃ· ἔτω καὶ τῇ τῷ βίῃ ἀρμονία, εἴπερ μὴ ἐκμελῆς ἡμῖν ἔσται, μηδὲ εἰκὴ διαπεραινώμενος, ὁμολογίαν εἶναι δεῖ ἔργου καὶ λόγου καὶ μήτε τὰ ἔργα εἰς ἀφάνειαν κομιδῇ ξυνεληλάσθαι, μήτε τὰς λόγους ὑπὲρ τὰ ἔργα χωρεῖν, ὥς περ ἐξ ἀγγείων σενῶ ἀποχεομένων, ἀλλ' ἐκάτερα ἐκατέροις συν-

2. Sic et Pythagorae verba plane legibus similia erant, brevia nimirum et concisa; actiones contra prolixae ac perpetuae, ut quae nec noctu, nec interdiu, animum remitterent, aut otiosum esse sinerent. Sicut autem in concentu musico, si vel minimum praetermittis, tota soluitur cantus ratio; sic in hoc vitae concentu, nisi plane inconcinnum esse velis et inutilem, necesse est verbis actiones ipsas respondere: ne forte et illae penitus lateant, et haec non secus, quam si ex inani fundantur dolio, longe post se actiones relinquant; sed ut utraque utrisque conue-

servauit Theodoretus Praef. in Epist. Paulin. p. 5. Sic et Oecumenius tom. I. p. 412. γάτος ὁ [ξένος] μὲν. ταῖς τῷ ξενόδοχος μὲν. Philostratus Vit. Apollonii IV. 20. Ἐς Ἀλκίνοον ἀνέφερε, τὸν [ξένον] τῷ Ὀδυσσεῶς. Plutarchus Περὶ Τύχης p. 97. D. Ὁ δὲ Πριάμους (Ἀλέξανδρος) δαίμονι κακῷ καὶ τύχῃ χρωόμενος συνεκοιμᾶτο τῇ τῷ [ξένῳ] γυναικί. Vide sis et Lucianum in Philop. tom. II. p. 347. ac in libro Περὶ τῆς μὴ ῥηδίας πίστεως διαβολῆς p. 427.

Sectio β'.

g ἐξ ἀγγείων [σενῶ] Heinsius reponit ἐξ ἀγγείων [κενῶ]. Sed ex vase vacuo nihil effundi po-

test. Videlicet scribendum ἐξ ἀγγείων [ὡς σενῶ]. Cum repetenda sit eadem syllaba, duplicationem passim negligunt librarii.

Ibid. ὥς περ ἐξ ἀγγείων σενῶ ἀποχεομένων] Heinsius legit κενῶ. Non intelligo, quomodo aliquid fundi possit ex inani vasculo. Ex sequentibus patet, aliquid deesse. duo enim vasa, capax et angustum, memorari debebant: *tanquam ex CAPACI vase in ANGVSTVM defusa*: ὥς περ ἐξ ἀγγείων ** εἰς σενῶν ἀποχεομένων. Cl. Editor legit, ἐξ ἀγγείων ἢ σενῶ, quod nihil agit. M.

τεταγμένοις ἰσομέτρητά^h τε καὶ ἰσοχειλῇ εἶναι. "Ὅστις
ἐν τῆς ἀρμονίας ταύτης ἐρεῖ, καὶ ἐθέλει ἡγεῖν τὸν τῶν
ἔργων Φθόγγον, ἔστος ἂν ποτε ἐπ' εὐγλωττία σειμύ-
νοιτο; Πολλῶ μοι δοκεῖ δεῖν. Οὐδὲ γὰρ τὰς ταύτας, ἡδύ-
τας ὄντας ὀρνίθων ἰδεῖν, μακαρίσαι ἂν τις τῶ κάλλος,
ἔδεν αὐτοῖς εἰς εὐπλησίαν συντελῶντος, ἥπερ ἐστὶν ὀρνί-
θων ῥώμη. Καὶ τῶν ἀηδόνων τῆς ᾠδῆς, ὅσα μὲν ἐς
ἡδονὴν ἀκοῆς, ἀποδεχόμεθα· τὸ δὲ ἡμῖν τερπνὸν, ἀσύμ-
βολον ἐκείναις εἰς σωτηρίαν.

γ. Αἰετῶ κλάγγαντος, ἢ λέοντος βρυχισαμένου,
γνωρίσαι ἂν τις τῷ λυπηρῶ τῆς ἀκοῆς τὴν ῥώμην τῶ
Φθεγγομένου. Εἰ δὲ μὴ Φαυλότερον ἤχος ἀνδρὸς, μὴδὲ
ἀσθενέστερον ἐλέγξαι τὸν ἄνδραⁱ, τῶ βρυχιθμῶ τῶ
λέοντος^k, καὶ αἰετῶν κλαγγῆς· ἄρα ἐκ ἄξιον ἐκδι-

conueniant, utraque eiusdem mensurae, aequae plena sint utraque.
Putasne ergo, eum, qui hoc delectetur concentu, qui ipsa vult
audiri opera, admodum de verborum ornatu futurum anxium?
Minime mehercules. Nemo enim cum pauones videt, qui ex
omnibus tamen auibus intuentium maxime oblectant oculos,
praecipue in iis pulchritudinem miratur; cum nihil ad volan-
dum illis conferat, quae sola auium vis est et robur. Rursum
Iuscinae cantum singulari cum voluptate audimus; et tamen,
quod nos delectat, nihil illis ad conseruationem sui confert.

3. Contra clangore aquilae, ac leonis rugitu, quamuis of-
fendantur aures nostrae, ex hoc ipso tamen de robore eorum
iudicamus. Quod si non minus certo aut efficaciter, quam aut
aquilae clangor, aut rugitus leonis, hominem prodit oratio: nonne
operae

^h ἐκάτερα ἐκατέροις [συντεταγ-
μένοις] ἰσομέτρητα] Lege συντετα-
μένως ἰσομέτρητα.

Ibid. ἐκάτερα ἐκατέροις συντε-
ταγμένοις ἰσομέτρητά τε καὶ ἰσο-
χειλῇ εἶναι.] Lege et distingue:
ἀλλ' ἐκάτερα, ἐκατέροις συντεταγ-
μένα, ἰσομέτρητα etc. Duae pri-
mae literae vocis ἰσομέτρητα ad-
haeserunt praecedenti. M.

Sectio γ.

ⁱ ἐλέγξαι τὸν ἄνδρα] Dixi in
Praefatione. M.

^k μὴδὲ ἀσθενέστερον ἐλέγξαι [τὸν
ἄνδρα τῶ] βρυχιθμῶ [τῶ] λέοντος.]
Ab hac lectione multum rece-
dunt codices: nam Reg. et
Harleian. dant μὴδὲ ἀσθενέστερον
ἐλέγξαι [τὸ τῶ λέοντος ἤχος, quod
emendatur ἤθος,] βρυχιθμῶ λέον-
τος.

ῥᾶσθαι τῇ ἀκοῇ, πότερον ἀηδῶν τὸ φθεγγόμενον, γλῶτ-
 τα δειλὴ, καὶ ᾧδὴ ἐφήμερος, ἢ αἰετὸς, ἢ τι ἄλλο ζῶον
 ἄρρεν καὶ θυμὸν μετόν; Ἀλλ' ὁ μὲν Ζώπυρος ἐκεῖνος
 δεινὸς ἦν τῇ προσβολῇ τῶν ὀφθαλμῶν, τοῖς τῶ σῶμα-
 τος τύποις ἐντυγχάνων, γνωρίζειν τὸ ἦθος, καὶ κατα-
 μαντεύεσθαι τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὀρωμένων μαντεῖαν
 ἀσαφῆ. Τίς γὰρ ἐπιμιξία πρὸς ὁμοιότητα ψυχῆς
 καὶ σώματος; Εἰ δ' ἔστι μαντεῖαν ἐπὶ ψυχῇ θεῖσθαι ὁ
 διὰ ἀμυδρῶν ἔδδ' ἀσθενῶν συμβόλων, τοῖς μὲν ὀφθαλ-
 μοῖς παραχωρητέον τὴν χρωμάτων τε καὶ σχημάτων
 καὶ τῆς ἐν τέτοις ἡδονῆς καὶ ἀηδίας ὁμιλίαν, τῇ δὲ
 ἀκοῇ ἐξιχνευτέον τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος, ὁ κατὰ τὰς τῶν
 πολλῶν λογισμῶν ἀπόχρη πρὸς ἔπαινον ἢ λόγῳ, γλῶτ-

operae pretium videtur diligenter in consilium adhibere aures,
 ut sciamus, an lusciniā sit, quae loquitur, lingua nimirum im-
 bellis, et quae sola suavitāte delectat; an vero aquila, aliudue
 animal masculinum, spiritusque plenum? Aiunt, quendam Zopy-
 rum fuisse, qui intuitu solo, ex interioribus corporis notis, de
 moribus indicaret; et ex eo, quod oculi vident, quae tamen
 parum certa esse solent iudicia, (quid enim cum anima commu-
 ne habet corpus?) de tota animae constitutione iudicabat.
 Quod si signa sunt aliqua, neque infirma, neque incerta, quae
 explorare possint animam; relinquendum est oculis, ut de co-
 loribus, de figuris, prout vel delectantur iis, vel offenduntur,
 iudicent, solis vero auribus de indole animae est iudicandum;
 non ut vulgus solet, qui in oratione nihil amplius, quam
 linguam

τος. Vnde, litera tantum addi-
 ta, scripserim μηδὲ ἀσθενέστερον
 ἐλέγχει [τὸ τῷ λέγοντος ἦθος] βρυ-
 χηθμὸν λέοντος etc.

[Ζώπυρος ἐκεῖνος] Physiogno-
 monem dicit, cuius meminere
 Cicero de Fato cap. V. et Alex-
 ander Aphrodisiensis Περὶ Εἰμαρ-
 μένης p. 164.

m ἀσαφῆ. τίς γὰρ etc.] Di-

stingue: ἀσαφῆ. τίς γὰρ etc. Ista
 enim, τίς γὰρ ἐπιμιξία etc. de-
 pendent a voce ἀσαφῆ. M.

n ἀπόχρη πρὸς ἔπαινον] Hein-
 sius legit [ἔ] ἀπόχρη. Res au-
 tem recte procedit, si modo lo-
 cum sic distinguas: τῆς ψυχῆς
 ἦθος. οὐ, κατὰ τὰς τῶν πολλῶν
 λογισμῶν, ἀπόχρη πρὸς ἔπαινον etc.

τα εὐστοχος, ἢ ὀνομάτων δρόμος, ἢ ῥήματα Ἀττικὰ,
ἢ περίοδοι εὐκαμπεῖς, ἢ ἀρμονία ὑγρὰ· τὰ δ' ἐστὶ πάν-
τα, κατὰ τὸν ἐν Διονύσῃ ποιητὴν, „Ἐπιφυλλίδες,
καὶ σωμύλματα, χελιδόνων μασεῖα, λωβηταὶ τέχνης”
δ'. Ποῖον ἔν ἐστι τὸ ἐν λόγοις καλόν; Φαίη αἰ-
τις. Μήπω με, ὦ τὰν, ἐρῇ· ὅψει γὰρ αὐτὸν, ἔπει-

linguam promptam, dictionem volubilem, voces Atticas, periodos rotundas, mollem compositionem laudare solent; quae omnia nihil aliud sunt secundum comicum, quam *inutiles racemuli, et loquacitas, hirundinum musea, dedecus styli*.

4. Quid ergo in oratione laudatur? dicat aliquis. Nondum, mi homo, id ex me quaere; ipse enim videbis, cum videre

ο ἐν Διονύσῃ] H. Stephanus legit ἐν Διονυσίοις. Nihil autem mouendum: subauditur enim εὐστοχῇ, vel ἀγῶνι, quod in hisce locutionibus usu venit. Vide Paulum Leopardum Emend. XVIII. 28. et Iac. Perizonium ad Aeliani V. H. II. 41.

P „Ἐπιφυλλίδες, καὶ σωμύλματα, χελιδόνων μασεῖα, [λωβηταὶ τέχνης.”] Vulgo λώβη τε τέχνης. Sed Heinsius recte voluit λωβηταὶ τέχνης, quod et versus ratio postulat, et habet Aristophanes in Ranis v. 92, 93. Praeter auctores a Kustero laudatos, videas licet Apostolium Centur. VIII. 77.

Sectio δ'.

Q Ποῖον ἔν ἐστι τὸ ἐν λόγοις καλόν;] Deest aliquid in praecedentibus; nempe, haec ipsa verba, τὸ ἐν λόγοις καλόν, quae causam dederunt huic Quaestioni, quae allusio est vel repetitio eorundem verborum,

et abrupta omnino et inconnexa, nisi ea verba praecesserint. clarius patebit, si ita distinguas et suppleas: τῇ δὲ ἀκτῇ ἐξιχνευτέον τὸ τῆς ψυχῆς ἥθος, ὃ κατὰ τὰς τῶν πολλῶν λογισμῶς (οἷς ἀπόχρη — λωβηταὶ τέχνης) ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐν λόγοις καλόν. Ποῖον ἔν ἐστι τὸ ἐν λόγοις καλόν; φαίη αἰτις. Inferui οἷς (quod amissum erat in praecedente syllaba et) ante ἀπόχρη, sensu ita flagitante. Vide XVII. 10. vbi plane similis repetitio et resumptio verborum praecedentium. et ita iterum XXXVIII. 6. Pro εὐστοχος γλῶττα forte scribendum εὐστοχος, volubilis. M.

ἢ ὅψει γὰρ αὐτὸν,] Lege αὐτοῦ: pronomen enim ad τὸ καλόν refertur.

Ibid. ὅψει γὰρ αὐτὸν] Legendum, vel αὐτὸς, sc. καλόν, vel, αὐτὸς, ipse, tu. αὐτὸν vero stare non potest. Prius mauult *Davisius*. Pro ἐρῇ, paullo ante, forte rescribendum ἐρῇ, vt II. 5. XXVIII,

δὲν ἰδεῖν δυνήσῃς. Οὐδὲ γὰρ τῷ Κιμμερίῳ διηγήσα-
σθαι δύναται τις τὸ τῆς ἡλίου κάλλος, ἔδὲ τῷ ἡπειρώτῃ
τὴν θάλατταν, ἔδ' Ἐπικύρῳ τὸν θεόν. ἔ γὰρ δι' ἀγ-
γέλων ἡ ἱστορία ἔρχεται, ἀλλ' ἐπισήμης πρὸς ταῦτα
δεῖ· μέχρι δὲ ἀπιστεῖς τὸ εἰδέναι, ἀνάγκη πλανᾶσθαι
καὶ τὰς κρίσεις. Καὶ γὰρ τῶν ἐκ γῆς Φυομένων παν-
τοδαπὸς μὲν θεατὴς ὁδοιπóρος, ὁ δὲ γεωργός, ὕγις.
ὁ μὲν ἄνθος ἐπαινεῖ Φυτῶν, ὁ δὲ μέγεθος, ἢ σκιάν, ὁ δὲ
χρῶαν, τῷ δὲ γεωργῷ ὁ καρπὸς τὸν ἔπαινον μετὰ τῆς
χρείας ἔχει. Εἰ μὲν δὴ τις καθ' ὁδοιπóρον πλησιάζει
τῷ λόγῳ, ἔ νημεσῶ τῆς ἡδονῆς παρατρέχοντι ἐπαινεῖν *

dere poteris. Nec enim solis pulchritudinem Cimmeriis, aut
maris naturam mediterraneis, aut Epicuro dei esse essentiam
facile est describere. Quia nunquam nuda narratione harum
rerum intellectus infunditur, sed scientiam adferre secum ali-
quam oportet. Quare quamdiu nondum sat instructus tibi vi-
deris, falli quoque et errare iudicium tuum est necesse. Ita
cuncta, quae e terra nascuntur, intuetur obiter viator; rectum
de iis fert iudicium agricola: alius enim florem plantae, alius
magnitudinem, alius umbram laudat, aut colorem; solus agri-
cola ab usu eam commendat. Si ergo aliquis viatoris more, qui
leuiter transit, degustare obiter sermonem et laudare velit, vo-
luptatem

XXVIII, 7. XXXVI, 6. vel ἔργῳ
vt I, 2. et alibi. M.

ἡ ἀπιστεῖς τὸ εἰδέναι] Restituo,
ἀπεσι τὸ εἰδέναι, quamdiu scien-
tia absit: cui contrarium est
τὸ εἰδέναι παραγενόμενον, praesens
scientia, Diff. XXII, 2. Patet ex
sensu. M.

ἡ παντοδαπὸς μὲν θεατὴς ὁδοι-
πóρος etc.] Nescio, an Maximus
Auditoribus illudere potuerit
in horum Recitatione: sed Le-
ctorem diligentem fallere non
potest παραλογισμὸς et praua
Argumentatio huius loci in
voce θεατῆς, pro qua vel scri-
psit, vel scribere debuit, ἐπαινε-

της. vide sequentia ὁ μὲν ἄνθος
ἐπαινεῖ etc. quorum Ratio nul-
lam vocem admittit praeter
ἐπαινετής. Vidit aliquid ὑπέλαθε
subesse Heinsius: ideo legebat
ὕγις κριτής, pro ὕγις. sed hoc
remedium parum egit, cum
alibi quaerendum esset vlcus;
quod et Cl. Dauiſium latuisse
video. M.

μ δὲ γεωργός, ὕγις] Hein-
sius, addita voce, legit ὁ δὲ
γεωργός, [κριτής] ὕγις. Non
opus est: subauditur enim θεα-
τής, quod antecessit.

καθ' ὁδοιπóρον πλησιάζει τῷ
λόγῳ, ἔ νημεσῶ τῆς ἡδονῆς παρα-
τρέχοντι

εἰ δὲ κατὰ τὰς γεωργίας ἑτάττεται, ἐκ ἀνέχουμαι τῶν ἐπαίων, πρὶν αὖ μοι καὶ τὴν χρεῖαν τῶν ἐπαινεμένων φράσῃ.

ε. Λέγε, τίνας εἶδες καρπὰς ἐν τῷ λόγῳ, τίνας ἔλαβες, πῶς ἔχοντας; ἐπειράθης, ἐξήτασας, εἰ τελεσιγέροι καὶ γόνιμοι ἐτέρων καρπῶν; ἐξέφυσέ τί σοι ἡ ψυχὴ ἀπ' αὐτῶν χρητὸν^z καὶ ἔγκαρπον; Ἡ ὄγχνη μὲν^a ἐπὶ ὄγχνη γηράσκει, καὶ ἐπὶ μήλῳ μῆλον, καὶ σαφυλῇ σαφυλῇ ἐπιφύεται, καὶ σῦκον σύκῳ. λόγος δὲ ἄρα ἐφ' ἕκαστον μὲν ἡ γένεσις, ἀσπερμος δὲ ὁ καρπὸς, καὶ ὁ τρέφιος, ὃ δὲ ἀνακηρύττεται τῇ ψυχῇ,

luptatem hanc illi libenter concedo; si agricola sit, laudem non admittam, nisi usum eorum, quae commendat, protinus adiungat.

5. Responde, quos fructus aut videris in oratione, aut perceperis, qui sint qualesque? satisne eos explorasti? satisne maturi tibi, satisne foecundi videntur, ut alios ex iis expectare possis? num animus tibi bonum quid, fructuosumque ab iis peperit? Quam enim absurdum est, quod pirum, ut Homerus ait, non senescat, nisi novum adueniat; nec malum, nisi aliud succedat; vuae vuae succrescat, ficus ficui: sermo vero solus simul nascatur et pereat, fructusque orationis nec semen ullum habeat, nec vim nutriendi, neque interiora animae penetret;

Sed

τρέχοντι ἐπαινεῖν.] Sic vterque codex, et hoc rectum. Vulgo καὶ ὁδοιπόρον [παρατρέχοντα,] ἐπαιῶν πλησιάζει τῷ λόγῳ, ὃ νεμεσῶ τῆς ἡδονῆς· εἰ δὲ κατὰ τὰς etc.

γ κατὰ τὰς γεωργίας] Nequaquam, sed τὸν γεωργόν, ut ὁδοιπόρον. et supra posuerat ὁ γεωργός, et τῷ γεωργῷ, numero singulari. M.

Sectio ε.

z ἀπ' αὐτῶν χρητὸν] A quibus? non a fructibus, καρπῶν:

obstat enim sensus, et vox ἔγκαρπον. legendum igitur ἀπ' αὐτῶν, sc. λόγῳ, quod praecessit. M. a [Ἡ ὄγχνη μὲν] Scribendum ἡ ὄγχνη μὲν etc. Noster ad versus Homericos respicit, quibus hortus Alcinoi describitur Odyss. η'. 120.

Ibid. ἡ ὄγχνη μὲν etc.] Scribendum ἡ, num: ἡ enim neque est in Homero, neque Articulum admittit sensus. vide XVI, 5. ubi similis sententia: ἡ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα etc. Sic etiam Dauius. M.

b Ἄλλὰ

Ἀλλά τέ μιν ^b καθύπερθεν ἐπὶ ῥέει, ἢ τ' ἔλαιον;
 Ταύτην μοι διήγησαι τὴν γεωργίαν, τῆς δὲ ἐπαίνης ἔα.
 Ἐὰν γὰρ ἀφέλῃς αὐτῶν τὴν χρεῖαν, ὑποπτεύω τὴν αἰ-
 τίαν, καὶ τὸν ἐπαινέτην ἐλεῶ, καὶ τὸν ἔπαινον μέμφομαι.
 Τῆτον τὸν ἔπαινον φθέγγεται τὰ μέλη ^c τῆς ψυχῆς ^d τὰ
 ἀκόλαστα, τὰ κρίνειν ἀσθενῆ, τὰ ἀπατάσθαι πεφυκότα.

Οὐ νέμεσις ^e Τρῶας καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιῶς

Τοιῇ δ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.
 Ὅρᾳς τῇ ἐπαίνῃ τὴν μοχθηρίαν, ἀντικαταλλασσομένης
 γυναῖον ἐν ^f, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς ἡδονήν, Ἑλληνικῶν καὶ
 Τρωικῶν κακῶν. Ἔσι κἀνταῦθα ἐπαινέτης τοῖστος,
 ἐπειδάν τις ἐντυχὼν ἀκολάτῳ λόγῳ, τὸ μὲν ἀπατηλὸν
 αὐτῇ μὴ γνωρίσῃ, τὸ δὲ ἡδὺ σέξῃ, κατὰ βραχὺ ὑπο-

Sed tantum leuiter supra natet, inflat oliui?

Hanc mihi agriculturam expone, laudes vero tuas tibi serua.
 Si enim de vilitate eorum nihil dicas, vitium suspicari incipio,
 laudatoris me miseret, laudem non agnosco. Id generis enim
 laudes proferre intemperantes animae partes solent, quae nec
 recte iudicare possunt, et facillime decipiuntur:

Haud equidem indignum est Phrygios fortesque Pelasgos

Coniuge pro tali diuturnos ferre labores.

Vides huius laudis improbitatem, quae mulierculam, eiusque
 voluptatem, omnibus Graecorum Troianorumque opponit mo-
 lestiis. Eiusmodi laudatores etiam in vita nostra inuenies, si
 orationem audiamus lasciuam, cuius nec perspicere fraudem,
 nec iucunditatem non amare possumus, cum ab ipsis paulatim vo-
 luptatibus

^b Ἀλλά τέ μιν] Iliad. B. 754.

^c φθέγγεται τὰ μέλη] Vulgo
 φθέγγεται [μὲν] τὰ μέλη. At in
 Mss. voculae secundae nullum
 prorsus est vestigium.

^d τὰ μέλη τῆς ψυχῆς] Repone
 τὰ μέλη. XXVI, 4. ἢ, [ψυχῆς]
 τῷ μὲν τῶν μερῶν ὄνομα, λόγος. M.

^e οὐ νέμεσις] Iliad. Γ. 156.

^f γυναῖον [ἐν,] Vulgo γυναῖον
 μὲν. Sed recte Harleian. quem

sequor. Quin et ita legit Pac-
 cius: nam *mulierculam unam*
 vertit.

Ibid. ἀντικαταλλασσομένης γύ-
 ναιον μὲν καὶ τὴν etc.] Lege, γυναῖον
 ἐν, *unam mulierculam*, sc. Hele-
 nam. Et ita editum video.
 Paullo post distinguendum:
 ἀποφῆτι, ὥσπερ τῶν πλεόντων —
 ἐκπεπληκότες. μετὰ τῆτο — ψυ-
 χαγωγία, ὥσπερ οἱ πυρέττοντες,
 etc. M.

g [νόσῳ]

Φερόμενος ταῖς καθ' ἡμέραν ἡδοναῖς ἀφοφητί. Ὡς περ
τῶν πλεόντων οἱ πνευμάτων μὲν ἐξ ἐξίας πρὸς τὸν ἀλγ.
Θῆ δρόμον ἔ τυχόντες, ρεύματι δὲ γαληνῷ δι' ἀκυμάν-
τες τῆς θαλάττης εἰς ἡϊόνας ἐρήμους ἢ ῥαχίας δυσχερεῖς
ἐκπεπρωκότες· μετὰ τῷτο προσηνέχθη λαθὼν ἀμαθία,
καὶ μετὰ τῷτο ὑπὸ Φιληδονίας, πάσης ἡϊόνος ἐρημοτέ-
ροις χωρίοις καὶ πάσης ῥαχίας δυσχερεστέροις, ἀγαπῶν
τὴν πλάνην καὶ χαίρων τῇ ψυχαγωγίᾳ. Ὡς περ οἱ
πυρέττοντες, ἐμπιπλάμενοι ποτὶ καὶ σιτίων παρὰ τῆς
τῆς τέχνης νόμους· παρατιθέντες γὰρ κακὸν κακῷ, νόσῳ
πόνους ἔ, αἰρῶνται ἡδόμενοι νοσεῖν μᾶλλον, ἢ πονῶντες
ὑγιασθῆναι. Καὶ τις ἤδη ἰατρὸς εὐμήχανος ἀνεκέρασε
βραχεῖαν ἡδονὴν τῷ ἀλγεινῷ τῆς ἰάσεως· πορῆς δὲ
ἡδονῆς, καὶ παντοίας ἡδονῆς, ἔτε ὁ Ἀσκληπιός, ἔτε οἱ
Ἀσκληπιάδαι, ἀλλ' ὁψοποιῶν τὸ ἔργον. Οὐδὲν δὲ
σεμνότερον ἀκόλαστος λόγος τῶν τῆς γαστρὸς κολακευμά-
των· εἴαν γὰρ τέττε ἀφέλῃς μὲν τὸ ὠφελῆν, τερπνὸν δὲ

luptatibus abripiamur, neque sentiamus tamen. Sicut illi, qui
vento secundo in nauigatione recta non vtuntur, sed sola maris
tranquillitate freti, placido serenoque delapsi aequore, in de-
sertum littus aliquod aut scopulum impingunt: ita hic paulo
post in imperitiam impingit, ac deinde a voluptate in loca
omni littore desertiora, omni caute difficiliora impingit; vtrum-
que enim concurrat, vt et errorem suum amet, et iucunditate
delectetur. Plane vt ii, qui febricitant, cibis et potu contra
praescriptum medicorum saepe se distendunt; quamuis enim
malo malum, morbo addunt morbum; aegrotare tamen cum
voluptate malunt, quam cum labore conualescere. Et tamen
peritus medicus aliquid interdum voluptatis cum remediorum
miscet molestiis; solam vero illius aut maximam habere ratio-
nem, nec Asclepius, nec Asclepiadae, sed coqui solent potius.
Neque enim quicquam ab illis ventris lenociniis differt suauis,
sed vitiosa oratio; cui si vtilitatem demas, iucunditatem
addas,

g [νόσῳ] πόνους,] Sic optime etiam ex Mf. laudauit Hein-
Reg. et Harl. eandemque le- fionem ex Mf. laudauit Hein-
fius. Vulgo [νόσον,] πόνους.

h τερπνόν

προσθῆς ^h, ἰταμόν καὶ ἄκρατον ἰσοτιμίαν καὶ ἰσηγορίαν
χειροτονεῖς λόγῳ πρὸς τὰ αἰσχερὰ πάντα, ὅσα δὲ αἰσθή-
σεων ἐπὶ ψυχὴν ἔρχεται, ὑφ' ἡδονῆς παραπεμπόμενα.

ζ'. Ἀλλὰ τῆς μὲν ὀψοποιῆς τέτῃς τοῖς συμπο-
σίοις ἐῷμεν, καὶ γαστρός καὶ ἀκοῆς ὑπηρετάς· πονηρὰς
ἡμῖν δὲ δεῖ λόγῳ ὀρθῶ καὶ διανεστηκότος, μέγα βοῶντος,
καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶ συνεπαίροντος ὑπὲρ τὴν γῆν ⁱ ἄνω,
καὶ ὅσα περὶ γῆν παθήματα ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμημάτων,
καὶ φιλοτιμιῶν καὶ ἐρώτων, καὶ ὀργῆς καὶ λύπης καὶ μέ-
θης ἐχόμενα ^k. Ὡν συμπάντων κρείττονα χρεὶ γενέσθαι
τὸν τῷ φιλοσόφῳ λόγῳ ^l συνανιστάμενον ῥήτορα ἀληθῆ,
ἔκ ἀεργόν, ἐδὲ ἐκκελυμένον, ἐδ' ἐπίχριστον κατὰ τὴν

addas, improbam plane atque impotentem concedes potesta-
tem, nec aliam, quam inhonestis omnibus, quae per exteriores
sensus ad animam irrepunt.

6. Quare comestationibus potius eiusmodi coquos relin-
quamus, pessimos et ventri et auribus ministros; nos oratio-
nem altam erectamque quaeramus, quae masculam edat vocem,
animosque secum nostros longe supra terram, omnesque totius
terrae voluptates cupidinesque, qualis est ira, luctus, ebrietas,
extollat. His omnibus superiorem esse oportet verum philoso-
phici sermonis rhetorem, non ignaum, dissolutum, vel fucatum,
neque

^h τερπνὸν δὲ προσθῆς,] Monui
supra legendum esse τὸ τερπνόν,
ut τὸ ὠφελὲν. M.

Sectio ζ'.

ⁱ ὑπὲρ [τὴν] γῆν] Vulgo ὑπὲρ
γῆν. Nos articulum, iubentibus
Mss. interposuimus.

^k ὀργῆς καὶ λύπης καὶ μέθης
ἐχόμενα.] μέθης, ebrietas, non
debut numerari inter animae
adfectus, ὀργὴν et λύπην. Lego καὶ
ἐμμεθίας, inscitiae: quam ἐν μό-
νον κακὸν dicere solebat Socra-
tes. M.

^l τῷ φιλοσόφῳ λόγῳ] Vulgo
τῷ φιλοσόφῳ λόγῳ. Sed bene
Reg. et Harleian. quos secuti
sumus. Vide nos ad Ciceronis
Tusc. V. 42.

Ibid. τῷ φιλοσόφῳ λόγῳ] Mal-
lem φιλοσόφῳ λόγῳ, ut VII, 2.
ἐδεῖς φιλοσόφῳ λόγῳ. Plutarchus
in Arato, p. 1031. ἔνδεῖα λόγῳ
φιλοσόφῳ. Eunapius in prooem.
τὴν φιλοσόφον ἰσορίαν, et, τῷ φιλο-
σόφῳ βίῳ, paullo post. ita philo-
sophia sententia apud Gellium,
pro philosophica. Sic etiam
Mss. M.

m 43

τέχνην, ὅδ' ἐν δικαστηρίῳ μόνον ἐν ἀμφιβόλῳ ἐπιχειρεῖ
 τεταγμένον· ἀλλὰ πανταχῶ καὶ ἐν ἅπαντι ἐξεταζόμε-
 νον, ἐν μὲν ἐκκλησίαις σύμβουλον φρόνιμον, ἐν δὲ δικα-
 στηρίοις ἀγωνιστὴν δίκαιον, ἐν δὲ πανηγύρεσιν ἀγωνιστὴν
 σώφρονα, ἐν δὲ παιδείᾳ διδάσκαλον ἐπισήμονα· ὃ περὶ
 Θεμιστοκλέους μόνον τῷ μηκέτι ὄντος, ὅδ' ἐν Ἀθηναίοις
 τοῖς τότε^m, ὅδ' ὑπὲρ ἀριστεύς τῷ μηδαμῶς, ὅδ' ἐκ κατὰ
 μοιχῶς λέγοντα μοιχὸν ὄντα, ὅδ' ἐκ κατὰ ὑβριστῶς ὑβριστὴν
 ὄντα· ἀλλ' ἀπηλλαγμένον τῶν παθῶν τῶν, ἵνα γένη-
 ται κατήγορος ἀδικημάτων ἀληθῆς. Τοῖςτος ἐξ ἀγα-
 θῆς παλαίστρας ἀγωνιστὴς γίνεταί, λόγων μετὰ ἀκολα-
 κεύτων, καὶ ἡσκημένων ὑγιῶς, καὶ δυναμένων ἄγειν πε-
 ροῖ καὶ βία ἐκπληκτικῇ τὸ πλησιάζον πᾶν.

ζ'. Εἰ δὲ καὶ ἡδονῆς πρὸς τὴν ἀγωγὴν ταύτην δεη-

neque ut artis quadam tantum se commendat specie, ut non
 controuersuunculis tantum in iudicio et ambiguis causis operam
 suam addicere possit; sed ubique et quouis loco experimentum
 sui dare, prudens in concionibus consilium, iustum in iudiciis
 patrocinium, in publicis hominum conuentibus orationem mo-
 destam, in aliis instituendis exactam adhibere queat scientiam:
 non ut quaedam de Themistocle, qui iam diu abiit, adferre
 possit, aut apud saeculi illius Athenienses loqui, aut ducem ali-
 quem, qui nusquam reperitur, commendare, multo minus in
 scortatores scortator ipse, aut de contumelioso contumeliosus
 ipse declamet; sed ut prius his vitiis careat, quam verus vitio-
 rum accusator esse possit. Talem esse oportet, qui in illa sa-
 pientiae palaestra certare velit, qui probus haberi cupiat lucta-
 tor, ut omni adulatione sermo eius careat, ut probe prius exer-
 citatus sit, ut violenta quadam suada proximum quemque in
 sententiam suam possit pertrahere.

7. Quod si in eiusmodi suada voluptatem aliquis requiri
 putet

^m ὅδ' ἐν Ἀθηναίοις τοῖς τότε,] Lyfias Orat. Funebr. p. 27. ἐπ'
 Verum puto ἐπ' Ἀθηναίοις, DE αὐτοῖς λέγειν. et mox, ἐπ' αὐτοῖς
 Atheniensibus, ut περὶ Θεμιστοκλέους, εἰρηκότας. M.
 et, ὑπὲρ ἀριστεύς, eodem sensu.

Sectio

σόμεθα καὶ τυράννηςⁿ, δότω μοι τις ἡδονήν, οἷα καὶ
ἐπὶ σάλπιγγος ἀρμονίαν ἐν μέσοις τοῖς ὀπλίταις τε-
ταγμένη, καὶ ἐξορμῶσιν τὰς ψυχὰς^o τῷ μέλει τοιαύ-
της δέομαι ἡδονῆς λόγῃ, ἢ φυλάξει μὲν αὐτῷ τὸ μέγε-

putet aliquam, Tyrrenicam mihi det; qualis est tubae clan-
gor, qui in mediis militibus adhibetur, eorumque animos con-
centu suo impellit, et excitat: talem in oratione requiro volu-
ptatem, quae magnitudinem eius conferuet, nec opprobrium
addat: talem requiro voluptatem, quam pedissequam suam esse

non

Sectio 3^a.

η καὶ τυράννης] Legit Heinſius
[καὶ] τυράννης δότω μοι τις ἡδονήν.
Sane tubam inuenerunt He-
trufci, quod docent Seruius ad
Aen. VIII. 526. Tatianus Orat.
ad Graecos cap. II. alique.
Minime tamen hanc emenda-
tionem probo. Voces mihi
delendae videntur; nam su-
peruacaneae sunt, nec earum
in versione sua rationem Pac-
cius habuit; ut illius codex iis
caruisse censeatur.

ο οἷα καὶ [ἐπὶ] σάλπιγγος [ἀρ-
μονίαν] ἐν μέσοις τοῖς ὀπλίταις τε-
ταγμένη, καὶ ἐξορμῶσιν τὰς ψυχὰς]
Locus est corruptus, quem sic
tentat Heinſius: οἷα καὶ [ἐπὶ]
σάλπιγγος [ἀρμονία] ἐν μέσοις τοῖς
ὀπλίταις τεταγμένη, καὶ [ἐξορμῶσα]
τὰς ψυχὰς. Vterque codex: οἷαν
καὶ [ἐπὶ] σάλπιγγος etc. Lego
οἷαν καὶ [φέρει] σάλπιγγος [ἀρμο-
νία] ἐν μέσοις τοῖς ὀπλίταις τεταγ-
μένη, καὶ [ἐξορμῶσα] τὰς ψυχὰς etc.

Ibid. καὶ τυράννης, — οἷα καὶ
ἐπὶ σάλπιγγος ἀρμονίαν etc.] In-
geniosa videtur Heinſii conie-
ctura, καὶ τυράννης δότω μοι τις
ἡδονήν, οἷα καὶ ἐπὶ σάλπιγγος ἀρμο-

νία, — ἐξορμῶσα etc. Sed hoc
erit bis idem: ἡδονή enim τυρά-
ννης est σάλπιγγος ἀρμονία. vide
III, 10. *Dauisius* delet voces
καὶ τυράννης, et legit: οἷαν καὶ
φέρει (pro ἐπὶ) σάλπιγγος ἀρμονία
— ἐξορμῶσα etc. Haec vero
nimia licentia plerisque vide-
bitur. Prior sententiae pars
ita distingui debet: Εἰ δὲ καὶ
ἡδονῆς πρὸς τὴν ἀγωγὴν ταύτην
δεησόμεθα, καὶ τυράννης δότω μοι
τις ἡδονήν, prout patet ex se-
quenti Copulatiua, οἷαν καὶ ἐπὶ
σάλπιγγος ἀρμονίαν etc. quae
monstrat, duo Exempla propo-
sita fuisse. Sed quid latet sub
voce τυράννης? Opinor τυράννης.
Notum Horatii istud:

TYRTAEVSque mares animos
in maria bella

VERSIBVS exacuit.

Noster Diff. XXXVII, 5. καὶ
σπαρτιάτης ἡγεῖρε τὰ τυράννης ἔπη.
Voluptas Tyrtaei, est, talis vo-
luptas, qualem animis audien-
tium inspirabant *Tyrtaei car-
mina*, ad virtutem bellicam et
Patriae defensionem incitantia.
cui exemplo bene subiungitur
tubae mentio. Totum locum ita
lego

θος, ὃ προσθήσει δὲ τὴν αἰσχύνην· τοιαύτης δέσμευ
 ἡδονῆς, ἣν ἐκ ἀπαξιώσει ἡ ἀρετὴ ὁπαδὸν αὐτῇ γίνεσθαι.
 Ἀνάγκη γὰρ παντὶ τῷ Φύσει καλῶ συντεταχθαι χάρι-
 τας, καὶ ὥραν, καὶ πόθον, καὶ εὐφροσύνην, καὶ πάντα
 ὃ ἡ τερπνὰ^p ὀνόματα. Οὕτω καὶ ὁ ἔρηνος ὃ καλὸς
 μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡδισον θεαμάτων, καὶ θάλαττα πλεο-
 μένη^q, καὶ λήϊα καρποτερόφα, καὶ ὄρη δένδροφόρα,^r
 καὶ λειμῶνες ἀνθῆντες, καὶ νάματα ῥέοντα. Ἡδιστον ἦν
 θεάμα ὁ Ἀχιλλεύς (πῶς δὲ ἐκ ἐμελλεν;) ὃ διὰ τὴν
 ξανθὴν κόμην· καὶ γὰρ ὁ Εὐφορβος εὐκόμης ἦν, τῷ δὲ
 Ἀχιλλεῖ τὸ καλὸν ἡδιστον ἦν ὑπὸ τῆς ἀρετῆς ἐξαπλόμω-
 σεν.

non dedignetur virtus. Necessè enim est, ut omnia, quae na-
 tura pulchra sunt, suas gratias, suam venustatem habeant, lepo-
 rem suum, et delectationem, et si quae praeterea sunt iucunda
 nomina. Ita coelum non modo pulchrum, sed omnium spe-
 ctaculorum est iucundissimum; sic mare navigationi ido-
 neum, segetes fructiferae, montes arboribus vestiti, prata
 florida, liquidi aquarum cursus nobis placent. Iucundissimus
 visus Achilles erat (quidni enim esset?) non tamen ob flavam
 caesariem; nam et Euphorbum commendabat coma, verum
 pulchritudinem Achillis virtutis illustrabat splendor. Iu-
 cundissi-

lego et distingo: καὶ τυρταῖς
 δότω μοι τις ἡδονήν, οἷαν καὶ ἐπὶ
 σάλπιγγος, ἀρμονίαν ἐν μέσοις τοῖς
 ὀπλίταις τεταγμένην, καὶ ἐξορμῶ-
 σαν τὰς ψυχὰς τῷ μέλει. et Tyr-
 taei det mihi aliquis volupta-
 tem; qualis etiam est in tuba;
 harmoniam nempe inter arma-
 tos positam, et animas concentu
 suo excitantem. ἀρμονίαν poni-
 tur appositivè ad ἡδονήν. οἷαν est
 τοιαυτήν (ἡδονήν) οἷαν. vide ad
 XXXVII. 6. M.

p καὶ πάντα [δὴ] τὰ τερπνὰ]
 Sic Reg. et Harleian. non δὲ,
 prout vulgo.

q καὶ θάλαττα πλεομένη. Sensus postulat mare navigationi idoneum, quemadmodum verit Heinsius. sed hoc non videtur esse πλεομένη, sed πλωίμος, vel πλώιμος. ita VIII, 4. θαλάττιν πλωίμον, quem locum vide. XXVI, 2. χερσὶνες πλωίμωτατοι. Mare est πλεομένη etiam in maximis tempestatibus: sed non est ἡδιστον θεάμα, nisi ubi est πλωίμος. Quaero, an alibi occurrat haec significatio vocis πλεομένη, pro navigationi idoneus. M. r ὄρη δένδροφόρα. Ita vulgo, codex vero vterque δένδροτερόφα. s ὑπὸ

νον*. Ἡδισον μὲν ποταμοῖς θέαμα ὁ Νεῖλος, ἀλλ' ἔτι δὲ ἀφ' ὅσον ὕδατος, καὶ γὰρ ὁ Ἰστρος εὖρεος· ἀλλὰ ὁ Ἰστρος ἔγονιμος, ὁ δὲ Νεῖλος γόνιμος. Ἡδισον θέαμα ὁ Νεῖλος, ἀλλ' ἔτι τολμῶ παραπεμψάμενος τὴν ἀρετὴν τῷ θεῷ ἢ ἡδονὴν αὐτῷ ἐπιφημίσαι. Ἐγὼ καὶ τῶν Φειδίας ἀγαλμάτων αἰσθάνομαι μὲν τῆς ἡδονῆς, ἐπαινῶ δὲ τὴν τέχνην· καὶ τῆς Ὀμήρου ᾠδῆς συνίημι μὲν τῆς ἡδονῆς, ἀλλ' ἐκ τῶν σεμνοτέρων αὐτὴν ἐπαινῶ. Ἀλλ' ἔτι δὲ τὸν Ἡρακλέα ἔγωγε ἡγῶμαι ἄγευσον καὶ ἀμέτοχον ἡδο-

cundissimus visu inter fluuios Nilus est; non ob aquae copiam tamen, nam et hoc ei cum Istro commune est; verum minus foecundus Ister est, foecundissimus Nilus. Nec tamen Nilum esse visa iucundissimum nego; quamquam voluptatem potius, quam virtutem, tam diuino adscribere non ausim fluuiio. Ego et in Phidiae statuis voluptatem video, artem tamen laudo: et in Homeri carmine voluptatem video; maiora tamen sunt, quae in eo admiror. Ego ne ipsum quidem Herculem sine voluptatibus vixisse puto,

ἢ ὑπὸ τῆς ἀρετῆς ἐξαπτόμενον.] Ita Reg. et Harleian. et sic, licet animi pendens, reponit Stephanus. Vulgo ἐξαπτόμενον, quod in ἐλλαμπόμενον mutat Heinsius, praeunte Leopardo Emend. XVIII. 28. Sed illi rem acu non tetigerunt.

ἢ Ἡδισον [μὲν] ποταμοῖς θέαμα] Lege Ἡδισον [ἐν] ποταμοῖς, vel, vt H. Stephanus reponendum censuit, Ἡδισον μὲν [ἐν] ποταμοῖς θέαμα.

Ibid. Ἡδισον μὲν ποταμοῖς θέαμα] Scribe ἐν ποταμοῖς, inter fluuios. M.

ἢ τὴν ἀρετὴν τῷ θεῷ] Nilum vocat θεόν, quod idem putaretur ac Osiris. Tibullus lib. I. Eleg. VIII. 27. de Nilo:

MAX. TYR. P. II.

Te canit, atque suum pubes miratur Osirim

Barbara, Memphitem plangere docta bouem.

Ibi sic Achilles Statius: Quod, inquit, Nilum Aegyptius Osirim dicat, nondum alibi legi. Id tamen apud plurimos auctores legere potuit vir ille doctus. Aelianus H. A. X. 46. Νοῦσι δὲ τὸν Ὀσίριν ἄρα τὸν αὐτὸν τῷ Νεῖλῳ εἶναι. Heliodorus Aethiop. lib. IX. p. 423, 424. Θεοπλαστῆσι τὸν Νεῖλον Αἰγύπτιοι — νῆψιν Ὀσίριν τὸν Νεῖλον καταγγέλλουσι. Plura Ioan. Seldenus de Dis Syris Syntagm. I. cap. IV. p. 147. Nili vero sacerdotes erant Androgyni. Vide Henr. Valesium ad Eusebium de Vita Constantini IV. 25.

H

α τῷ

νῆς διαβιῶναι, ὃ πείθομαι παντάπασι τῷ Προδίκῳ.^α
 Ἀλλ' εἰσὶ γὰρ καὶ ἀνδρὸς ἡδοναὶ παραμυθόμεναι τὰς
 δι' ἀρετῆς πόνους,^γ ὃ διὰ σαρκῶν, ὃ δὲ γε δι' αἰσθή-
 σεων ἐπὶ ῥύτοι· ἀλλ' αὐτοφυεῖς τινες, καὶ ἐνδοθεν δια-
 νισάμεναι, ἐθιζομένης τῆς ψυχῆς χαίρειν τοῖς καλοῖς
 καὶ ἔργοις, καὶ ἐπιτηδεύμασι, καὶ λόγοις. Οὕτω καὶ
 ὁ Ἡρακλῆς ἔχαιρεν ἐπὶ τὸ πῦρ ἰών· καὶ Σωκράτης ἔχα-
 ρεν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ μένων, καὶ πειθόμενος τῷ νόμῳ.
 Παραβάλλωμεν τὴν Σωκράτους κύλικα ἐκείνην^ζ τῇ Ἀλ-
 κιβιάδῃ^α· πότερος αὐτῶν ἔπινεν ἀλυπότερον, Ἀλκι-
 βιάδης τὸν οἶνον, ἢ τὸ φάρμακον Σωκράτης;

puto, nec enim omnino assentiri possum Prodicō. Nam et
 masculae sunt voluptates, quae virtutis molestias solari solent:
 non quae in corpore sentiuntur, nec quae in sensus influunt
 externos; sed quae nobiscum nascuntur, quae in interioribus
 animae partibus exsultant, quoties illa honestis siue actionibus,
 siue studiis, siue sermonibus, affluevit. Ita et Hercules gaude-
 bat, cum ignem adiret: ita Socrates gaudebat, cum in carcere
 esset, cum ex legis praescripto mortem oppeteret. Confera-
 mus illum Socratis calicem cum Alcibiadis: vter eorum bibit
 securius, Alcibiadesne vinum, an venenum Socrates?

DISSERT.

α τῷ Προδίκῳ.] Ad Prodicī
 fabulam respicit, ubi Hercules,
 missa voluptate, ducem sequi-
 tur virtutem. Vide supra ad
 Dissert. XX. I.

γ τὰς δι' ἀρετῆς πόνους] Vel δι'
 ἀρετῆς, labores virtutis causa
 susceptos. M.

ζ τὴν Σωκράτους κύλικα ἐκείνην]
 Quem istum calicem? Nulla
 enim in praecedentibus men-
 tio calicis, aut potionis vllius.
 vnde patet, excidisse totum
 comma: καὶ Σωκράτης ἔχαιρεν ἐν

τῷ δεσμοτηρίῳ μένων, καὶ τῷ νόμῳ
 πειθόμενος, [καὶ τὸ φάρμακον π-
 νων.] Παραβάλλωμεν τὴν Σωκράτους
 κύλικα ἐκείνην τῇ Ἀλκιβιάδῃ. appo-
 site XXXVI, 6. ἐπαινῶ μὲν γὰρ
 Σωκράτην, ἀλλ' ἀκύνω λέγοντος· Πει-
 δομαι τῷ νόμῳ, καὶ ἐκὼν ἐπὶ τῷ
 δεσμοτήριον ἄπειμι, καὶ λαμβάνω
 τὸ φάρμακον ἐκὼν. vides easdem
 tres circumstantias. M.

α τῇ Ἀλκιβιάδῃ.] Vult nempe
 ψυκτῆρα istum, πλέον ἢ ὅκτω κα-
 τύλας χωρῶντα, quem ebibit Al-
 cibiades iam ebrius, apud Pla-
 tonem in *Symposio*, p. m. 47. M.

a E!